

Főszerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Felelős szerkesztő:
Maritz Mihály
Lapkielölő: a

DELI HIRLAP

A timiștorontali törvényszék bej. sz. 85.
(Dos. No. 934/1938)
Alapította:
**Dr. VUCHETICH
ENDRE**
és **Dr. VÁRNAY
ELEMÉR**

On. Biblioteca Universității din Cluj
Sibiu

in România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Zia

A magunk hibái

Írta: OLOSZ LAJOS

A társadalmak arculatának nagy vonásai az egyesek parányi vonalaiból tevődnek össze. A nagyméretű válságok, a történelem fekete lapjaira rótt összemláások, bűnök és nyomorok, az emberiség egyetemes rákfenei, nem egyebek, mint a mi betegségeink. Óriási sötét tavak ezek, amelyek a mi hibáink és hiányaink forrásaiból táplálkoznak. Rég elapadtak és kiszikkadtak volna, ha milliányi gyarlóságainkból nem nyerne nek pillanatról-pillanatra utánpótlást.

Az emberi természet megjavítására irányuló nevelő-munkát nem kicsinyeljük le, de nem is becsülhetjük túl. Jól látjuk a kértészek nemesszándékát, de kicsiny csoportját, amit késsel, ollóval írta a bozótot, tépi a buriánt, tördeli a tövist, de látjuk azt is, hogy az emberiség nemesebb jövőjében bizakodó munka-napszámait hétmérföldes agarak ijesztik és a megművelt táblákon túl üserdők, sivatokok, stoppek és tundrai rengetegei sorakoznak, sőt a már kiflisztított területeken is a mélyen szunnyadó gyökerekből új fatyuhajtások törnek elő. Kézenfekvő a következtetés, hogy ha nem sikerül megszokozni a nevelő-munkát, ha nem leszünk képesek emberfeletti erőfeszítéseket végezni és nem merítünk ki minden lehetőséget, akkor az Őskajánal: az emberi rossz az alpermeszettel vívott szörnyű harcban könnyen alól maradhat.

Joggal kérdezhettük, megieszünk-e még a tőlünk telhető legalább a saját hatáskörünkben ennek az elhárítására?

A gyarló emberi természet -- magától értetődőleg -- mindig sokkal szívesebben válságzik a mások megacvelésére, mint a saját-magáéra. Az erkölcsi parancsok azonban éppen arra szolgálnak, hogy áttörjék vétkes önszeretettünk és hiúságunk atomgyűrűit is és megtanítsanak rá, hogy az emberiség javításának munkáját legkövetlenebbül is legeredményesebben mindjárt önmagunkon kezdezhessük el. Eppen ezért elengedhetetlenül és halaszthatatlanul szükséges, hogy ennek a nagy munkának a során ne késlekedjünk tekintetünket önmagunk felé fordítani, melyreható belső szemlélődést végeznünk és saját-magunkat részrehajlás és takargatás, önszeretet és elnézés nélkül megvizsgáljuk.

Ne értsen félre senki. Világért sem akarom azt mondani, hogy mi rosszak vagyunk, mint mások. Hibáink mellett ismerem és elismerem értékeinket és erőnyeinket is. Azt sem akarom, hogy egyébként is tcherbírásokon felül igénybe vett erőinket kételyek és kishitűség tizedeljék meg. Ha hibáinkról mégis megemlékezem, azért teszem, mert az önvizsgálatot mely és hatalmas erkölcsi erőforrásnak tartom és mert az a meggyőződéselem, hogy a sors még olyan próbatételeket tartogat a számunkra, amelyeket csak teljes lelki megtisztulással és felemelkedéssel állhatunk meg.

Eppen ezért tekintünk nyíltan és bátran önmagunkba és ha a lelkiünkben vétkes önszeretett, beteges hiúságot, önértékelést, gőgöt, irigységet, rosszindulatot, kislelkűséget, közönyt, széthuzást és visszavonást, részvételelenséget, munkára való restséget, áldozatlanságot, hibáink takargatását és féltékenységét, felemelkedésre való képtelenségét és sokféle ilven és elhez hasonló lelki dudvát is találunk, ne ejtsük kezünket össze és ne térjünk felettük napi-rendre. Lehet, hogy a világ kegyencei, a

szerecsen fiai ugyanezekkel és sok egyéb hibákkal együtt is gályáikkal révbe futnak és gazdag partokon békésen fognak tenyészni. Nekünk ennél sokkal mostohább sorsra is készen kell állanunk. Mi -- lehet -- hogy még akkor is, ha habok martalécai lesünk, ha mindent megteszünk, amit csak megtehetünk. Eppen ezért nekünk át kell éreznünk e nehéz sors minden parancsát és minden kötelességét és azokat becsületesen és hiánytalanul teljesítenünk kell. Ezeknek a parancsoknak a teljesítését pedig mindannyiunknak a teljesítést pedig mindannyiunknak el-sősorban sajátmagunkon kell megkezdenünk és végrehajtanunk. Végzetünk ítéletének ezen nem szabad munita.

Ha ezt a gyökeres és könyörtelen tisztogatást a saját lelkiünkben jó lelkiismerettel elvégeztük, akkor fokozottan fogjuk érezni, hogy az emberiséggel szemben semminő hátrálékban nem vagyunk és nem vagyunk hátrárbvaló-bak, mint a csillagos ég alatt sorsukat kereső többi gyermekei a jó Istennek. Amjt e munka során önmagunkból kivetünk, azon nincs mit sajnálni. A takarítás elvégzésének a tudata pedig önmagában olyan erőt és olyan szikla-szilárd lelki egyensúlyt ad, amiért énünk kényelmetlenségét, hiúságunk fájdalmait és sebeit mindannyiunknak kötelességünk boldog örömmel elviselni.

Fontos változások várhatóak a török diplomáciai karban

Törökország római nagykövete moszkvai megbízatást kap
Berlini nyilatkozat a szerb emigráns kormány válságáról
81 halottja és 85 sebesültje van Messina bombázásának

Róma szembeszáll a Szovjet balkáni terveivel

A politikai és háborus hírek nagy része továbbra is Olaszországra irányítja a figyelmet. Mussolini a fasiszta ifjuság küldetéséről beszélt, az olasz sajtó pedig rámutat arra, hogy nagy napok előtt áll Itália. „A világ szeme Olaszországra irányul, részben, hogy lássa ellenállását, részben hogy a gyengeség jeleit lesse” — írja a Stefani szerkesztője, majd hangoztatja, hogy Olaszország *hittel vállalja* a reáharuló megpróbáltatásokat és dicső multjából merít erőt azok *leküzdéséhez*. A Popolo di Roma azt írja, hogy az olasz erőd „csapda” az ellenség számára, ahol a legsúlyosabb kockázatok várnak rá és a legkeményebb ellenállással találkoz-nék, ha megkísérelné a partraszállást.

A Balkán

Az újabb politikai és háborus vonatkozású hírek tekintélyes része vonatkozik a Balkánra. Egyrészt a Szovjet adriai igényei és a szerb emigráns kormány válsága, másrészt a montene-

gori partizánharcok és a délkelet-európai invázió eseményeiről szovjet hírek állítottak fokozottabb mértékben az érdeklődés eltöterébe a Balkán.

Mint ismeretes, illetékes német helyen is foglalkoztak azokkal a jelentésekkel, melyek szerint Litvinov Teheránban bejelentette Szovjetország igéneit az Adriára. Berlinben hangoztatják, hogy Moszkva ilyen irányú követelése nem okozhatnak meglepetést, „mert a moszkvai politika pánszláv irányzata nagyon jól ismert és a Szovjetnek ez a messzemenő igénye bebizonyosodott már Molotov berlini látogatásakor is.”

Az olasz lapok vezető helyen foglalkoztak Litvinov nyilatkozatával, mely szerint az egyesült nemzetek győzelmük esetén Horvátországtól, Dalmáciából, Szlovéniából és Isztriából álló szláv államot alakítanának, amelynek Trieszt lenne a fővárosa. Az olasz lapok rámutattak arra is, hogy ezzel kapcsolatban alianak a Szovjetnek azok Londonban tett lépései, melyek a szerb emigráns kormányt Moszkvába való költözésére irányultak. Az olasz állástoglalás az ily tervekkel szemben határozott elutasításban nyilvánult meg. A Giornale d'Italia megjegyezte, hogy „ezek után, ha még valakinek szüksége van arra, most igazán láthatja, mik az egyesült nemzetek celszövéséi és mennyi hitelt lehet adni az Egyesült Államokban Olaszország körül forgó bizonyos szöbe-szédnek és milyen értéke van az Atlanti Chartának, amely a nenzeti igazságról szól.”

A partizán-kérdés

A szerb emigráns kormány válságáról írva Virgilio Gayda a Giornale d'Italia hasábjain bővebben foglalkozik a partizánkérdéssel is. A partizánok „kérdéssé” azért váltak, mert bizonyos körökben komolyan aggódtak a miatt, hogy a kommunista partizánok a háború végén egyes területeken polgárháború kirobbantói lehetnének. A londoni szerb emigráns kormány és annak Montenegroból éppen e napokban emelkedett hadügyminisztere, Mihailovic tábornok mind a mai napig nem vállalt közösséget a kommunista partizánokkal. Sokan ugyanis a földalatti tevékenységet folytató kommunista elemekben — a szovjet befolyás kiterjesztésére irányuló törekvések előőreit látják, Gaydának erre vonatkozó fejtegetése méltán kelti fel a figyelmet azzal a megállapítással, hogy e tekintetben a legélesebb ellentét áll fenn az angol-szovjet és szovjet-török-végek között. Gayda úgy véli, hogy az angol-szovjetek azért támogatják a Szovjetet, „hogy az teljes erejével részt vegyen a németek ellen a harcban s amikor majd kimerül, akkor föltre fogják tenni az utóból.” Az olasz köziró szerint „a szovjet és az angol-szovjet imperializmus ellentétére” rávilágít az a körülmény is, hogy a szerbiai partizánok egyik körrendeletében nyíltan hirdetik, hogy „még a szovjet csapatoknak a Balkán-államokba való bevonulása előtt ki kell kiáltani a szovjet-köztestársaságot.” Gayda fejtegetéséből nem nehéz arra a kö-

Figyeljünk a falura!

Írta: KACSÓ SANDOR

A városok lakosságában nagy a hajlam most, hogy csendes irigykedéssel gondoljon a falura. Pár évvel ezelőtt még fölényesen turkált azokban a termékekben, amelyeket a falu vitt el hozzá, mint alázatos eladó. Sok volt az, amit a falu kínált — és nagyon olcsó volt. Kegynék érezte a városi ember, ha valamit nem ettől, hanem inkább attól a falusítól vett meg, mert annak rokonszenvesebb volt az arca.

Ma nagy kincs az, amit a falu eladásra kínál. S most az eladó fölényes. Enni mindennap kell s a városi gazdasszony manapság bizonyos félelemmel érdeklődik az árak iránt. És ugy látja maga előtt a falusi embert, mint a bőségszarú gazdáját, aki rideg részvételelenséggel közli vele kincsei magas ellenértékét s nem törődik azzal, ha a városi fizetések lelemaradva futnak versenyt a drágasággal. Alkalmas ez a helyzet arra, hogy irigykedésből fakadó ellenérzést ültessen el a városi ember szívében a „komisz paraszttal” szemben. Egy egész évtized keserves munkájába került, amíg a falu nagy kérdése: iránt fel tudtuk kelteni közvéleményünk érdeklődését. Egy év se kell hozzá, és ez az érdeklődés a mai helyzetben ellenköz érteleművé fordulhat. Ez pedig igen-igen nagy baj volna, amit el kell kerülnünk. Vigyáznunk kell, nehogy a gyűlölködéssel keltett gyűlölködés veszedelmes indulatok magját hintse el az egyes társadalmi osztályok között.

Figyeljünk azért a falura. A falura, amely nemcsak azokból áll, akik eladnivalót visznek a piacra s megremítik a városi háziasszonyt magas árakkal. Ezek bizonyára a szerencsésebbek, mert tudnak fölöslegeket is

termelni, amelyekből minket elláthatnak. Az államnak is gondolnia kell erre, azért ad gazdasági felmentéseket. Az ellátás biztosítása is háborus feladat. Ezért kaphat felmentést az a mezőgazda, akinek a törvényben előrt nagyságu birtoka megvan. Hozzájuthat a katonai felmentéshez a cukorrépa és dohánytermelő is. Amde korrupciót és dohányt is csak az termelhet, akinek elég földje van ahhoz, hogy erre is tud területet fordítani. Vagyis a módosabb gazda, az olyan, akit a falu már „nagygazdának” nevez. Már pedig a falvak nagyobb tömegét az egészen kisgazdák adják, azok, akiknek csak néhány holdjuk és sok gyermekük van. Ezek pedig nem tudják kihasználni a termelőre kedvező szelet. Belőlük kerül ki a katonaaanyag is. A kisgazda elment teljesíteni hős kötelességét s otthon az asszony, akinek elég feladata volna egyedül a családanyság terhe, kinlódik a földdel. Hány ilyen falusi család van. S hány van még emellett olyan is, ki napszámmal keresi meg gyermekei számára a mindennapi kenyeret, mert semmije sincsen munkás két kezén kívül. Városban — olvastuk a beszámolókat — elég rendszeren sikerült megszervezni a népközösségi segélyezést. Az igazi nagy szükség azonban a falun van. Az a szükség, amelyben az elhagyott és elhagyatott sok gyermekes családok élnek, nyáron a napszámból egyik napról a másikra, télen pedig a jövő nyári napszámra szükön szerzett előlegekből.

Értsük meg a falut és ne itélkezünk elsierte felette. A bőségszarú gazdái mellett lássuk meg a falusi szegényeket is és testvéri együttérzéssel hajoljunk le gondoljához.

vetkezettetésre jutni, hogy a angolszások a Balkánon való megjelenésükkel — hadászati célok mellett — a maguk szempontjainak érvényesítéséért is sikra szál lamának a kommunista partizánokkal s a Szovjettel szemben. Az „ellentét” ugyanis, melyekre Gayda céloz, aligha nyilvánulnának meg egyoldalú, azaz csak szovjet erőfeszítéseiben a Balkán-éret.

Montenegro

Nem kevésbé érdekesek a Balkánra vonatkozó, háborus természetű hírek. A partizánharcok, mint ismeretes, a legnehezebb terepen, komoly hadműveleteket tettek szükessé. A zágriai lapok — főleg a *Hrvatski Narod* és a *Nova Hrvatska* — nagy figyelemmel kísérték ezeket a kemény harcokat. A német, olasz, horvát és bolgár csapatok együttes erőfeszítéseinek eredményeképpen — mint ezt a legutóbbi jelentések közölték — az elkeseredetten védekező partizános csapatok zömét Montenegroban sikerült körülfárni és felmorzsolni. Hogy mily szívósan és mily erővel harcoltak a partizánok, az a többi között kitűnik a *Hrvatski Narod* egyik haditudósításából is, mely részletesen leírja, hogyan vették a partizánok zár alá Goszpicot, Lika fővárosát és a város lakossága hogyan állt ellen április 24-étől május 30-áig a partizánoknak. „Goszpic hősi védelme — írja a zágriai lap — *Szigetvár és az Alcazar megvédelmezéséhez hasonló fegyvertény.*” A partizánok április 24-én, negyszombat napján kezdték meg hadműveleteiket a város ellen. A város lakossága, nemre és korra való tekintet nélkül, részt vett

a földhányások, sáncok és kiserődök építésében és hamarosan *tíz kilométer hosszúságú védővonalat létesítettek.* Közben repülőgépek látták el hadianyaggal és élelemmel a lakosságot. A város védői a május 2-ről 3-ra virradó éjtzaka állták ki a legnagyobb megpróbáltatásokat, amikor a partizánok este 6 órától reggel 7 óráig *négyszáz méteres szakaszon ágyúkkal, harcikoszikkal és önműködő fegyverekkel* állandóan támadták. A mintegy három dandárnyi erősségű partizános csapatok *tizenegy* ízben indultak rohamra, a város védőinek azonban sikerült a támadásokat elhárítani. A *Hrvatski Narod* megjegyzi, hogy Roboti tábornok, a 2. olasz hadsereg parancsnoka minden elkövetett a város felszabadítására: Goszpic ellenállásában részt vett mintegy *két-száz olasz repülőgép is.* A felmentő csapatok május 30-án érkeztek meg a városba.

A *Nova Hrvatska* című horvát lap haditudósításában kiemeli, hogy a partizán-csapatok bekerítését jelentős mértékben előmozdította az a körülmény, hogy Zsábyákat, egyik fő támaszpontjukat elvesztették. A partizánok ellen elért eredményeket a horvát sajtó általában *komoly hadisikerként* könyveli el. A *Hrvatski Narod* megjegyzi, hogy egymásután éri el a büntetés azokat, akik „*államosdi jószának*” és „*antifasiszta tanácsokat*” állítanak fel. A lap egyébként annak a véleménynek ad kifejezést, hogy a *szórványosan megmutatkozó partizán-alakulatok* nem zárhatóak meg Horvátország belső életét.

A Nemzetközi Sajtótudósító szöfia:

A politikai arcvonal

Változások a török diplomáciai külképviseletek vezetésében

Ankara. (Transkontinent Press). A török fővárosban híre jár, hogy Törökország budapesti követét kinevezték római török nagykövetté, az eddigi római török nagykövetet pedig Moszkvába helyezték. Törökország szovjet-rosszországi nagykövetét állítólag visszarendelték a külügyminisztériumba, ahol fontos megbízatást kap.

Ankara. A belgrádi Donauzeitung című német lap arról ad hírt, hogy a török külügyminisztériumban

Mussolini a fasiszta ifjúság hírdetéséről

Róma. A fasiszta párt direktóriuma, mint előző számunkban jelentettük, Rómában ülést tartott. Az ülésen Mussolini miniszterelnök is részt vett. Sorra partitiktárnak a fasiszta párt erőviszonyairól tett részletes jelentése és a fasiszta háborus szerepéről adott beszámolója után a Duce mondott lelkes beszédet.

Mussolini hitet tett a fasiszta ifjúság küldetésére. Bejelentette azt az elhatározást, hogy a zászlóórséget — a régi párttagok vezetése alatt — a fasiszta ifjúságra bizzák. Ez a tény is, ugymond, kifejezésre juttatja a fasiszta Itália jövőbe vetett megingathatatlanságát. A zászlóórség a fasiszta alapelveiben és a fasiszta forradalom célkitűzéseiben való hitnek nemcsak jelképe, hanem e hit folytatatlanságának megnyilatkozása. — mondotta Mussolini.

A SZERB EMIGRÁNS KORMÁNY VALSÁGA

Berlin. Hiteles német helyről közlik tájékoztatásul:

A jugoszláv emigráns kormány újabb válságon megy keresztül. Berlinben úgy vélik, hogy ha a külföld előtt ezt belpolitikai nézeteltérésekkel is magyarázzák, a helyzet az, hogy a válság mögött Moszkva keze van a játékban. Moszkva ugyanis arra törekszik, hogy az emigránsok körében ne merülhessenek fel oly irányzatok, melyek nem egyeztetetők össze a Szovjet balkáni céljaival. — mondják Berlinben.

HULL NYILATKOZATA AZ OLASZ BEKEKÉRELEMRE VONATKOZÓ HIREKRŐL

Róma. (Rador). Az Olaszországra vonatkozó, valóban és nevetséges híreknek az az áradata, amely az Egyesült Államok sajtóját és rádióállomásait

a személyi változások egész sora várható. A többi között szó van Sefki Berker külügyminisztériumi vezértitkárnak, vichy nagykövetté való kinevezéséről is.

TÖRÖK MINISZTERTANÁCS

Ankara. (Transkontinent Press). Saradzsoğlu miniszterelnök elnökletével a török kormány tagjai minisztertanácsi ülést tartottak. Mint közlik Menemenesoglu török külügyminiszter rövid látogatásra Ankarából Isztanbulba utazik.

ifjúság hírdetéséről

egyre jobban előtötte, magát Hull amerikai külügyminisztert arra készítette, hogy közbe lépjen és megafolyja az egyik legszenzációsabb kitalálást: Hull az egyik sajtóórtekezleten ugyanis kijelen-

Jelentéseink a harcaterokról

Sikeres rohamesapat-vállalkozások keleten

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harcateren német és román csapatok különböző helyeken sikeres rohamesapat-vállalkozásokat hajtottak végre. Orel vidékén a Szovjetnek több, páncélosoktól támogatott kísérlete véres kudarcba fulladt. Tegnap délelőtt északamerikai bombavető kötelékek megkísérelték a sűrű felhőtakaró védelme alatt Eszaka-Németország területének megtámadását. Az ellenséges repülőket a német vadász-repülőgépek idejében harcra kényszerítették, szétugrasztották, és arra kényszerítették, hogy bombáikat a nyílt tengeren, valamint a partvidék fölé dobják le.

Heves lég; harcok során a német va-

Az olasz hadijelentés

Róma. (Rador). Az 1127-ik olasz hadijelentés:

Négymotoros nagy repülőkötelék támadtak pnteken Messina városát és érzékeny veszteségeket okoztak a polgári lakosságnak. Bombákat dobtak, némi kárt okozva, Reggio di Calabria, San Nicandro és Vizzini városokra is. Szicília fölött, Messina és Catania között olasz vadászrepülőek lelőttek 8 négy-motoros gépet, a németek pedig 4 négy-motorost. Messina és Reggio di Calabria lég-

jelentése ismertette az *Uzstrom Csaz* című bolgár katonasajtó értesülését, mely szerint a bolgár csapatok a partizánok ellen folyó hadműveleteik során Szerbiában angol és ausztráliai katonákat is elfogtak.

„A délkeleturópai bástya”

A Balkán a szövetségesek inváziós terveit tekintetében is élénk érdeklődés tárgya. Az angolszás sajtóban újabbak gyakran látnak napvilágot az angolok és amerikai délkeleturópai támadására célzó cikkek s ez ad alkalmat a *Berliner Börsenzeitung katonai munkatársának* arra, hogy véleményét mondjon „a délkeleturópai bástyáról”. A cikkíró szerint „a balkáni tüzfészekből Európa délkeleti bástyája lett és e terület népei megvédik hazájukat minden betolakodó ellen.” A partraszállók, ha le is küzdötték a Földközi-tengert, nem aránylag gyenge expedíciós sereggel (mint Afrikában), hanem a keleti arcvonal fennállása ellenére *millió hadseregek* hatalmas erejével találják szemben magukat. „mert a német és olasz csapatok a Balkánon minden fontos pozíciót már régen elfoglaltak és előkészítettek a védelemre.” Az esetleges balkáni hadszíntér előterében — Krétán, a görög szigetvilágban, — előretolt állásokat létesítettek, melyek révén „a délkeleturópai bástya hatásosan megvédelmezhető.”

— Annyi mindenesetre biztos — így fejezi be fejtegetéseit a német katonai szakértő — hogy a tengely részéről Délkelet-Európa védelmére *mindent megtettek, amit csak lehetett.* (—r)

PÉTAIN ELISMERŐ SZAVAI A FINNEK FÜGGETLENSÉGI HARCARÓL. (Vichy). A német távirati iroda jelentése szerint Finnország új vichy követe átadta megbízó levelét Pétain tábornagy-államvezetőnek, aki ez alkalommal kihallgatáson fogadta és kijelentette előtte, hogy Franciaország őszintén csodálja azt a bátorságot és határozottságot, amellyel a finn nép függetlenségéért küzd. Franciaország kívánja, hogy Finnország biztosíthassa magának azt a helvet, amelyet a kultúra védelmében kiérdemelt.

UJ PÁPAI EMLÉKÉREM. (Vatikánváros.) Maglione Lodovico pápai államtitkár a jövő hét folyamán mutatja be XII. Pius pápának az új pápai emlékérmét. Az érem annak emlékére készült, hogy XII. Pius pápa Maria szeplőtelen szűzének ajánlotta föl az emberi séget.

BOSE UJABB RÁDIÓSZÓZATA. (Bangkok). Bose hindu szabadságvezér újabb rádiószózatot intézett honfitársaihoz és abban az indus nép hátlját fejezte ki a háromhatalmi szerződés államai irányában. Rámutatott arra, hogy ezek az államok India népének nemcsak közvetett segítséget nyújtanak, hanem hatékonyan segítik szabadságharcában is. A világ egyetlen hatalma sem tudja megakadályozni ezeket az államokat abban, hogy részt vegyenek a szabadságharcban. India szabad lesz, — fejezte be Bose rádiószózatát: — a szabad Indiában feltárnak majd a börtönök kapui és az ország érdemes fiai a sötét cellákból a szabadság világosságára lépnek. (NDB).

AZ OLASZ-NEMZETNEVELÉSI MINISZTER HAZAÉRKEZETT. (Róma). Biggini olasz nemzetnevelésügyi miniszter, aki öt napon keresztül Magyarországon tartózkodott és Budapestén résztvett az Olasz Kulturintézet felavatási ünnepségén, szombaton visszaérkezett Rómába.

KET IZBEN IS MEGKÍSÉRELTEK GAULLE LETARTÓZTATÁSÁT. (Tanger). Az algiri rádió közölte, hogy két izben is kísérlet történt De Gaulle tábornoknak és főbb parthíveinek elfogatására. Először Algirba való érkezése után három napra akarták kézrekeríteni De Gaulle-t, a helybeli rendőrség azonban nem volt hajlandó őrizetbevételénél közreműködni. A második elfogatási kísérlet ezúttal tizenkét nappal volt. amikor a viszony De Gaulle és Giraud között rendkívül kiéleződött. (Stefani).

DE VALERA KORMÁNYA TOVÁBBRA IS HELYÉN MARAD. (Stockholm). De Valera kormányának valamennyi miniszterét a szabad ir állam parlamentje újból megválasztotta. A régi kormány tehát változatlan összetételben továbbra is helyén marad.

AGYONLÖTTEK EGY TERRORISTÁT BULGÁRIÁBAN. (Szófia). A Pirof-fel vezető országuton, egy kis közsgében lelőtték annak a terrorista csoportnak a vezetőjét, amelyet legutóbb tettek ártalmatlanná — jelenti a Vecser című szófia lap. A terrorista, akit Georgieffnek hívnak, azért lőtték agyon, mert elfogatásakor fegyverrel ellenszolgált. Az agyonlőtt terrorista vezető Stragof Mihály néven részt vett a vörösök oldalán a spanyol polgárháboruban. A vezetése alatt álló terrorista csoportnak az volt a feladata, hogy neves szófia polgárok ellen merényleteket kövessen el. A csoport legutolsó merénylete Janakieff rádióműszerész ellen irányult. (DNB).

Dr. Kálay Béla
gyermekorvos telefonszáma Aradon
26-06.

A háboruban álló nagyhatalmak gazdaságpolitikája

A harcban álló országok hirszolgálati anyagának javarészt a háborús, vagy ezzel közvetlen kapcsolatban álló hirtanyag teszi. Más természetű jelentések vajmi gyerekek s így ritkán van arra alkalom, hogy az újságolvasó átfogó képet kapjon, hogyan élnek az emberek más országokban, ma, a második világ-háború negyedik évének derekán.

Az európai nagy lapokból vett adatok alapján legalább nagyjából megkíséreljük képet adni a tömegek mindennapjairól a három küzdő nagyhatalom, Németország, Anglia és az Egyesült Államok területén.

A NEMET KORMANYZAT

minden erejével azon van, hogy a jövődelem növekedését megakadályozza, a munkavállalók keresete azonban a fokozott túlórázás, a vasárnapi, ünnepi és éjszakai különdíjazások következtében mégis emelkedett. Ma körülbelül tíz millió idegen dolgozik Németországban. Ezeknek hátrózt előny a Németországban való munka, mert egyrészt a kitűnően felszerelt német gyárakban a legkorszerűbb eljárásokat sajátítják el, másrészt tetemes összegeket rakhatnak félre. A hozzátartozóknak hazaküldhető összeg nagysága nemzetenkint s munkakategóriánként 60 és 250 márká között váltakozik. Gondoskodnak arról is, hogy a munkások bizonyos időközönként, általában félévénként otthon maradt családtagjait meglátogathassák.

Rengeteg a dolgozó nő. Számuk jóval meghaladja a 10 milliót. Eleinte a hadianyag-iparban csak az az önként jelentkezőket foglalkoztatták, de ma már mindenki, aki nem feltétlenül nélkülözhetetlenül szükséges a háztartásban, különböző, képzettségének megfelelő munkára osztanak be. Legújabbban a műszaki főiskolák női hallgatóit a légvédeleminél alkalmazták segédszolgálatra.

Naponként mintegy 15–20 ezer „Ostarbeiter” érkezik az orosz megszállt területekről. Munkabéruik a megfelelő szakmában dolgozó német munkás fizetésének 40–75 százaléka, a különbözött azonban nem a munkaadó keresi, hanem „Ostarbeiterabgabe” címén az állampénztárra fizeti be.

A munkaidő a fegyverkezési iparban 12 óra, egyébként 10 óra. A munkateljesítményt jutalmak kitűzésével igyekeznek tovább emelni.

A ruhagyjre kiszolgáltatható ruhamennyiséget megváltoztatták. Mig a második ruhagyj 12 hónapra 150 pontot tartalmazott, a mult év végéig érvényben volt harmadik ruhagyj 16 hónapra 120 pontot engedélyezett, ami a polgári textíliagyártás terén 40 százalékos megtakarítást jelent.

A vásárlóerő lefölözésének megoldásaként bevezették a vastakarék-számlák (Eiserne Sparkonten) rendszerét, amelyek alapelve az, hogy a munkavállaló felhatalmazza a munkaadót arra, hogy letményeiből általában és országos átlagban naponként mintegy 1 márkányi összeget tegyen félre.

A házbérek leszállítását tervezik. A ohánygyeket a mult év elején vezették be. A nő adagja fele a férfi adagjához és amíg a férfi igényjogosultsága 18. életévétől, a nőé csak a 25. életévtől kezdődik.

ANGLIÁBAN

vásárlóerő lefölözésére és az állam hiúsükségletének kielégítésére a „deferred payment” rendszerét alkalmazzák, az adó alakjában befizetett takarékokba, amelyet a háború után az állam visszafizet. A hadinyereség adóját is emeljük majdnem feléül.

A vajadagot a békebelinek negyedére állították le, mert a dán vajbevétel teljesen elmaradt, de hajótörés is gondkódni kell. Selyemharisnyát egyáltalán nem lehet kapni, mert a selyemszövőfogyasztás is a békebelinek egyéde, a műselyem fogyasztását a békebelinek 40 százaléka csökkentették. A sz gyümölcs bevitelére a narancs kivétel tilos fejenként és netenkint a huszárlásra fordítható összeget mintegy

ISKOLÁINK SZINE ELŐTT

Az aiud-nagyenyedi tanítóképző, ahol Apaczai Cseri János nevelő szelleme él

HARMADIK KÖZLEMÉNY

Nagy József cikksorozata

A iud-Nagyenyed. Délután van. A júniusi álmos idő ránehezedik az ősi kollégiumra. Tanári szobánkban ülök a teológián, vakáció csendjében. Csenge-tésre rezzenek össze. 4 óra van. Veszem jegyzetbőtemet, ceruzámat: 4 órára vár Csefő Sándor, a tanítóképző-intézet igazgatója, hogy beszéljünk szerelméről: a tanítóképző intézetről, amelynek igazgatását 14 év óta ő végzi.

Átmegek a képzőbe. Ilyen előrelátás és ilyen áldás! Itt van minden egy helyen, az ember kezéigyeében. Az udvar közepén legőregebb lábakon a teológia, jobbra tőle a főgimnázium, balra a tanítóképző, mögötte a gyakorló elemi iskola. Olyan csodálatosan elrendezte ezt a Nagyságos Fejedelem... Ha valakinek éppen tetszik, 7 éves korában beadja kisfiát a mintaiskolába és 16 év múlva vállán palásttal viheti ki innen! De már itt is vagyok a képző igazgatói irodában — jó hűs van itt a vastag falak között — és Csefő Sándor igazgató kérdéseire ezeket mondja:

— A Bethlen-kollégium tanítóképző intézete a legpompásabban beilleszkedik abba a nagy nemzetnevelő, kulturális tervbe, amit a nagy fejedelem tiizött ki: Erdély kálvinista magyar népe

sohase maradjon tanítók nélkül!

Iskoláinknak ez a rendelkezése hatványozottan megnövekedett 1940. ősze óta, nemcsak a kálvinista magyar érdekek szolgálatá miatt, hanem a romániai öszmagyarság szempontjából is.

Mivel a magánoktatási törvény szerint csak azok az iskolák működhetnek, amelyek 1918-ban is működtek, ez az intézet van, arra hivatva, hogy az összes romániai magyar egyházak felekezeti iskolái számára férfi tanítókat neveljen. Ezt a történelmi hivatását a helyzet és feladat komolyságának és nagyszerűségének kellő átérzésével igyekszünk teljesíteni. Márton Áron római katolikus és Nagy Ferenc református püspök között megállapodás, helyesebben testvéri megegyezés jött létre. Így mi a katolikus tanítójelölt fiaikat intézetünkbe, ők a mi református tanítójelölt leányainkat sibiu-sebzeni intézetükbe felveszik minden akadály nélkül. Ezt a megállapodást az elmúlt három év alatt testvéri megértéssel és becsületességgel teljesítettük. A kölcsönös teljesítésre legnagyobb biztosíték a két legnagyobb romániai magyar egyház je-

lenlegi vezetőinek tiszteletreméltó személye.

— Nagyon megnyugtató — csendül meg az igazgató hangja — hogy a tanító pálya jelentőségét — nem is pálya ez már, gondolom, nem is volt pálya sohasem, inkább hivatás, ma valóban csak hivatás, de ennek a „csak”-nak itt nem kicsinyítő, de kizárólagosító jelentése van egy a hivatalosak, mint társadalmunk minden rétege mind jobban és jobban

kezdi értékelni

és ennek megfelelően az iskola tanulói létszáma évről-évre emelkedik. 1929-ben kerültem az iskolához, mint igazgató. Akkor 137 volt a tanulók létszáma, mely az 1939–40. évben már 192-re szökött fel. 1940–41-ben óriási zuhanás következett be, úgyhogy tanítóképzésünk leghatározottabb válságától kellett tartanunk. A létszám ekkor 56-ra (!) szállt le, de 1942. szeptemberében már ismét 175 tanulót irhattunk be. És a létszám jövőre már a 200-at is meghaladja majd s azután is állandó emelkedésre számíthatunk.

— Megvöltak-e a felvételi vizsgák és milyen eredménnyel? Hogyan alakul a magyar tannyelvű elemi iskolák tanítói utánpótlásának kérdése? — tudakozodom.

— A június 11–12-én megtartott, I. osztályba szülő felvételi vizsgára 54 fiú jelentkezett, akik közül 44-nek sikerült a vizsgálata. Ezek felekezeti megoszlása: református 31, katolikus 6, unitárius 7. Az eddigi tapasztalataink szerint szeptemberben még legalább ennyi jelentkezés lesz, úgyhogy mintegy 50 tanulót nem lesz módunkban felvenni a következő évre az I. osztályba. Egyházaink vezetőinek, iskoláink előjáróságának egyik legnagyobb gondját éppen ez a kérdés képezi, mert bár igen nagy előnye a nagyszámú jelentkezésnek, hogy így sokkal jobb tanító „anyagot” lehet kiválogatni, mégis szomorú, hogy sok gyermeknek kell visszautasítanunk. Nagyon jó lenne, ha a szülők egy része gyermekeiket a brassóvi-brassói református kereskedelmi iskolába iratná be, ahol kiváló tanári kar, kitűnő nevelés biztosítja, hogy gyermekeik mielőbb egzisztenciát biztosító oklevelet kaphassanak.

— Minthogy a tanítóképző szakiskolának számít, a szakképzést, a tanítói utánpótlásról való gondoskodást, népünk tényleges igényeinek megfelelően kell végeznie. Ha iskolánk hat év múlva

elérheti a teljes létszámmal való tanítást, akkor teljes mértékben képes lesz

a tanítói utánpótlást

az összes magyar felekezetek számára biztosítani. Ma ezt az utánpótlást még csak igen kis mértékben teljesítheti, mert például az idén is a képesítő vizsgára állott kilenc jelöltből csak 7 református, egy katolikus és egy unitárius iskolához tudunk új munkást, új tanítót adni. Ezzel szemben csak a Délerdély Református Egyházkerületünknel a tanítói igénylés meghaladja az ötvenet. Ezek a számok mindennél beszédebbet mutatják tanítóképzőintézetünk rendkívüli hivatását.

— Az iskola belső életéről érdeklődöm. — Intézetünkben a nevelési munka hangsúlyosa a jellemnevelés van. Búszke örömmel és meglepéssel állapíthatom meg, hogy e nagy feladat elvégzése kitűnő nevelő-tanártestület kezében van letéve intézetünkben. A tanári kar minden tagja a nagy időkhöz képest sokkal nagyobb terhetek vállal magára, mint az paragrafusosan kötelessége lenne, de vállalja és végzi mindenki passz nélkül feladatát, intézetünk egykori nagy nevelőjétől: Apaczai Cseri Jánostól tanulva:

„az munka közt virágozik a virtus”

— A tanulók igyekezete teljesen kiteljesíti — folytatja az igazgató. — Intézetünk évszázados szokásához híven, különösen a felső osztályos tanulók tevékenesen részt vesznek az intézet belső rendezésének fenntartásában, mely épen rájuk nézve a legjobb fegyelmezési módnak bizonyul és kitűnő eszköze a jellemnevelésnek. Az intézet belső fenntartásában való tevékenes részvétel az ifjúságnak annál inkább ki kell emelnem, mert intézetünkben az ifjúság elfoglaltsága minden más intézetbe járó ifjak elfoglaltságát jóval felülmúlja.

— Tudomásom szerint a folyó évben a nyolcadikos tanítójelölteknek december elejétől április végéig gyakorlati munkát kellett végezniük valamelyik elemi iskolához beosztva. Milyen eredményt mutat fel ez a gyakorlat a jelölt tanító-készségében, volt-e pedagógiai gyümölcse ennek a szolgáltatásnak a jelöltekre nézve is? — kérdezem.

— Nyolcadikos osztályosaink valóban öt hónapot különböző elemi iskoláknál töltöttek, segédkezve ott a tanításban, közvetlen tapasztalatot szereve az iskola vezetésében is. Bár az intézetünkhöz szervesen kapcsolódó minta-elemi (Polytatás a 4-ik oldalon)

80 lejben állapították meg.

Amíg a béreket a legtöbb államban szabályozták a háború tartamára, addig az angol bérpolitika nem ismer bérrögzítést. A béreket állandóan emelik. Hogy ennek infláció az eredménye az természetes.

Anglia jelentős élelmiszerbevételre szorul, mert a hazai termés a szükségletnek csak töredékét tudja fedezni. Az adagolást azonban néhány cikkre így a halra, kenyérrre, tésztafélékre, lisztre, burgonyára, friss gyümölcs- és zöldségfélékre és csokoládéra nem vezették be. Egy évvel ezelőtt bevezették az egységes kenyeret és a fehér kenyér sütését megtiltották. Huszonháromféle élelmiszert csak jegyre adnak. A tej fejadagja heti 1.7 liter.

Ruházati cikkek és cipők terén két év óta már a pontrendszer divik. A mult év június elején a pontrendszer alapján beszerezhető ruházati cikkek mennyiségét 25 százalékkal csökkentették, majd októberben ismét korlátozták olyképen, hogy számos ruházati cikk vásárlásánál több szelvényt kell beszolgáltatni.

A vasúti forgalom terén erős korlá-

tozások vannak. A személyvonatok számát a napi 12 ezerről 5 ezerre szállították le.

Sok játékfajta, női kézitáskák, bőröndök, fémáruk, filmgyűrő-gépek, ékszeres stb. gyártása tilos Szőnyegek, főzőedények, fémútorok, villanyosági háztartási cikkek, sportáruk, hangszerek, töltőtollak és ernyők gyártását engedélyhez kötötték.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK

pénzügyminisztere, Morgenthau állandóan újabb adórendéseken dolgozik. A vásárlóerő lefölözésének kérdését a kötelező társadalombiztosítás keretében szándékoznak megoldani. A szigorú adóztatás mellett előnyös kamatozású fegyverkezési takarékosági bónokat és adótarthatékosági bónokat (tax anticipation certificates) létesítettek.

Megszigorították a részletre való vásárlást is. A részlet leghosszabb tartama 8 hónap lehet, a rendelkezés az ár 10–33 százalékát azonnal ki kell fizetni.

Másfél éve szünetel a gépkocsi gyártása. Nem lehet építkezni, írógépek, számoló gépek, rádiók, gramofonok nem

kaphatók. A férfiaknak hetenkint egy borotvapengét szolgáltatnak ki.

A rendkívüli gumizárások miatt a gépkocsi-forgalom nagy mértékben csökkent. A mult év elején használt 31 millió gépkocsi közül ma alig 9 millió fut. A gépkocsi-forgalom korlátozása a közlekedésben súlyos válságot okozott.

A rengeteg eladatlan buzakészlet miatt a vetésterület majdnem felére akarák csökkenteni. Az élelmiszerellátás terén a cukor kérdése kedvezőtlen pont. A Fülöp-szigetek elvesztése keserves érezteti hatását. A zsirellátásban is fennakadások vannak. A kávéfogyasztás egy évvel ezelőtt 25, a kakaóé 30 százalékkal csökkentették.

Az új adórendszer, amelyet a képviselőház októberben fogadott el, a szeszitalokat, a vasúti jegyeket, telefonbbszélgetéseket, táviratokat, dohányárakat stb. terhelő adókat léptetett életbe. Az év elején elfogadott adótörvény pedig az „győzelmi adó” (victory tax) címen első ízben ragadja meg az alacsony jövedelműeket is.

A nők igénybevétele igen erős, csaknem megközelíti a német méreteket

Lemhatár

ZENE

Cigányzene vagy magyar zene?

Mi a cigányzene? A cigány nem hozott magával Keletről semmi zenei kincsét, hanem csak a zenei hajlamot és — östermészetét. Amikor egy országban letelepedett, rögtön átvette az illető ország zenei kincsét. Mindegy, hogy népdal, műdal vagy színpadi zene volt az a kincs, azonnal játszotta. Figyeljük meg egy cigánybanda műsorát. Találunk ott népzenei, műzenei, operett-, operát, temetési zenét és esküvői muzsikát, mindent. Minden zenekarnak meg van a maga köre, csak a cigánynak nincs. Kész azonnal mindenre. És nem csak zenei faj, de faji zene tekintetében is. Hallgatható a budapesti magyar, a pozsonyi szlovák és a belgrádi szerb cigánybanda zenéjét. Egyformán játssza valamennyi ország muzsikáját, alig tudod, legfeljebb a dallam után, megkülönböztetni őket. Nyugodtan meg lehet tréfálni a cigányzene rajongóit egy-egy szlovák cigányzenei megszólaltatásával a rádióból. Legfeljebb azt mondja: ezt a rótiát nem ismerem, de aligha jön rá arra, hogy az nem magyar nóta.

Mert a cigány cigányosan játszik. Cifrázza, érzélgősen, elnyújtva. És itt van a cigányzene nehézsége. Abban, hogy az eredetit azonnal leforgatja. Hallgass meg egy népdalt Bartók előadásában és hallgass meg ugyanazt a cigányzene tolmácsolásában. Alig fogsz ráismerni. Amikor pedig a cigányzene ezt az elcigányosítást véghez vitte, az a dal többé nem magyar, mert minden magyarságától megfosztották. Magyar-jelleg helyett cigány-jellegűvé lett.

Nehéz a „nehéz” zene?

„Már megint opera”, „már megint szimfónia”, „már megint nehéz zene” — sóhajt fel a rádióhallgató közönség nagy része és unottan zárja le gépét vagy keres „jobb” műsorszámot. Miért ez a nehéz zenétől való okatlan féltel?

A zene Isten egyik legcsodálatosabb adománya. Amikor a reformátor Luther Márton Senfl pompás motettáit hallgatta, így ujjongott: „Mennyire szeretem miniket a Teremtő, hogy ilyen csodálatos gyönyörűségekkel ajándékoz meg bennünket.” Csodálatos gyönyörűség valóban a zene és minden zenedarab külön-külön újabb és újabb gyönyörűség, felesleges hát félni tőlük.

Ugy van ez éppen, mint a természet-szeretettel. Sokan lemondanak a vele való fáradság miatt a „kirándulás” gyönyörűségeiről és sejtelmük sem lehet azokról a szépségekről és élvezetektől, melyek a természetjárók számára lépten-nyomon elérték. Az aszfalt barátai boldognak tartják a hegyen izzadó-láhpogó turistát, az pedig szánakozó mosollyal nézi a természeti szépségek iránt érzéketleneket, mert csodálatos élvezetektől fosztják meg magukat.

A nehéz zene is „unalmas” sokak számára. Érzéketlenek a szépségei iránt. De ha valaki a „hegymászó” türelmét veszi magának és lépésről-lépésre behatol a titkaiba, egy csodálatosabb kép tárul eléje és hamar rájön nagy tévedésére: a nehéz zene sem nehéz, sem nem unalmas, hanem kimondhatatlan lelki gyönyörűségek gazdag tárháza.

A következőkben megpróbálunk majd egy „kalauz” nyújtani a zene titkaiba behatolni szeretők számára.

KISS BELA

AZ ÜSTÖKÖS

Apám könyvei között volt egy sorozat, amely a „Műveltség Könyvtára” büszke címet hordozta aranyozott bőrkötésben. Sokszor forgattam a „Világ-egyetem” elnevezésű kötetet anélkül, hogy kételyek ébredtek volna bennem a könyv befogadóképessége vagy a világegyetem kiterjedése tekintetében. A könyv és az egész sorozat bizonyára nem haladja meg a könnyű népszerűsítés színvonalát, mindazonáltal sokat köszönhetek neki. Ott szereztem például tudomást a különböző üstökösökről s jól lehet megfelelő tisztelettel viseltem a veszedelmes égitestek irányában, sokszor kifejeztem vágyamat apám előtt, hogy szeretnék üstököszt látni.

Egy este vacsora után — úgy emlékszem mintha tél vagy őszt volt volna — apám nem gyújtott szivarra, hanem megkérdezte tőlem, akarok-e üstököszt nézni? Izgatottan ugrottam fel székemről. Apám kézenfogott, kivitt az árpáducai lakásunk előtt elhúzódó hosszú fatornácra s megállott mellettem. Be kell vallanom, én azt vártam, hogy az egész égboltozatot elborította már a csillag fényes uszálya és kissé csalódottan forgattam a fejem észak-déli és kelet-nyugati irányban. Apám azonban megmagyarázta, hogy csak tekintek egyenesen felfelé és az esőcatorna kiugrója irányában ennél meg ennél a csillagnál megláthatom a titokzatos égi vendéget. Én azonban hiába meresztettem a szemem. Akkor apám arra biztatott, hogy ne nézzek egyenesen a csillag irányában, hanem oldalt. Hitetlenül próbáltam másfele nézni, de ime, reccshártyámon csakugyan megjelent egy kis zavaros égi moszat, olyanforma, mint amelyet az anygalhaj összehangolódása okozott a karácsonyfán.

Lepittyesztettem az ajkamat és csalódottan vonultam be a szobába. Apám mosolygott és szivarra gyújtott. Aztán csak annyit mondott: „Hát te megérdemelsz egyáltalán valamit?” s ezzel részéről az üstökös el is volt intézve. Kicsi voltam évekre, de azért nagyon szégyeltem magam.

Gondolom, kilencszáztizenkettőt vagy tizenhárom írtak akkoriban és a kis égi moszat az volt a Halley-üstökös.

SEMLER FERENC

A magyar helyesírás szabályai

Hasznos és a legnagyobb mértékben hézagpótló kiadvány jelent meg a napokban ezzel a címmel a timisoarai-temesvári népközösség népművelési bizottságának kiadásában. Néhány szó és idézet kieserése mellett teljes egészében megegyezik a M. T. Akadémia 1941. évi kiadásával. „Minálunk — hangzik az előszó — nemcsak a helyesírás egységessége miatt volt szükség erre, hanem még inkább azért, mert itt a helyesírás általában súlyosan megromlott. Azt akarjuk tehát, hogy eltűnjen, nálunk is az u. n.

iskolai és akadémiai, sőt nyomdai helyesírás között a különbség, ez a kiadvány mint valamely törvénykönyv álljon minden magyar író ember asztalán, hogy közülük bárki is minden kétség vagy ingadozás és bizonytalankodás kizárásával a törvényesített és az egész magyarságra kötelező szabályok birtokában helyesírási tudását a régebbi szintre emelje, biztosítsa és tudatossá tegye és terjessze.”

Kapható a Déli Hírlap kiadóhivatalában. Rendelésekkel ugyanide kell fordulni.

Szélrózsa

ILLYÉS GYULA, mintegy feleletképpen a népi irodalom körül zajló vitákra, írta meg „A tü foka” című forró légkörű drámáját, amelyet a jövő évadban adnak elő. A darab érdekessége, hogy a második felvonás versben van megírva. Főhőse egy csikós-béres fia, és arról szól, hogy milyen különleges lélektani következményekkel jár az életformaváltozás, a társadalmi átrétegződés.

PÁRIZS ideai színházi évada a klaszikus előadások jegyében zajlik le. A Théâtre L'Atelier-ben Giraudoux „Sodome & Gomorrh” című művét készítik elő. A világhírű darab bemutatóját nagy érdeklődés előzi meg.

LIPCSE ideai nyári programján egész sor kiállítás szerepel. Jelenleg különösen a német hadtengerészet két kiállítása: „Kard a tengerek fölött” és „Katonai és Művész” vonzza a közönséget. Ezenkívül egy-egy képzőművészeti kiállítás, „A Kelet és Délkelet művészetét” és az „Arab Világot” mutatja be. Június 20-án a „Kép” címen a Német Képzőművészeti Társaság nyitotta meg vándorkiállítását.

SZABÓ DEZSŐ közölte barátival, hogy most, amikor már elmúlt hatvan esztendő, nyugodtabban akar dolgozni. Az a szándéka, hogy hatalmas könyvtárát eladja és vidéken kis birtokot vesz. Gazdálkodni akar és közben megírja több ezer nyomtatott oldalra terjedő regényét, amelynek terve már ré-

gen él benne. Erről a regényről egyelőre csak annyit árul el, hogy 1200 szereplője lesz.

MÓRICZ ZSIGMONDNAK van egy posthumus kötet is, „A fecskék fészket raknak” a címe.

NYIRÓ JÓZSEFNEK új novellás könyve jelent meg „Az elszántak” címen. Ezek a novellák is góbé-novellák, amelyeket az olvasó közönség valamikor minjt színben és hangban egészen újszerűeket és szokatlanokat nagy örömmel fogadott.

EL ALMA SE APAGA címe Zilahy Lajos Halálos tavasz című regénye spanyol fordításának, mely nemrég jelent meg Madridban, a Collección Anfora-sorozatban.

CINQUE MODERNI MAGIARI címen a milánói A. Corticelli kiadó a közelmúltban Nyíró József, Móricz Zsigmond, Szabó Dezső, Tamási Áron és Zilahy Lajos néhány novelláját jelentette meg olaszul.

A SZÁSZORSZÁGI szabadtéri színpadok, ugymint a ratheni sziklaszínpad, az oybini erdei színpad, a gohlti kastély színpada, a schwarzenbergi természetes színpad, továbbá a seiffeni és ehrenfridersdorfti szabadtéri színpadok az idén is megnyitják idényüket. Az előadások közönségét elsősorban a hadipari munkások és sebesültek fogják alkotni.

Erkel Ferenc

Erkel Ferenc, az ötven éve halott nagy magyar zeneszerző, akire most kegyelettel emlékeznek nemzete, úgy szólván a semmiből teremtette meg a magyar nemzeti operát, hiszen azok a szerzők, akiket előtte német és olasz operák sikere ösztönöz daljáték írására: Czudý József, Ruzitska József, Szentahelyi József és Bartay András, még csupán tapogatóztnak. Annál jelentősebb, hogy Erkel nemcsak életrehívta a magyar operát, hanem ma is az ő munkássága jelenti egész dalmű termésünk gerincét!

Több mint szimbólum, ha azt mondjuk, hogy ez a szármagypróbaigatásai Kolozsváron végző magyar zseni, akán csak Liszt, Wagner és Verdi „postakocsin indult és gyorsvonaton érkezett meg”. Az olasz minták ihletik, ám az átvettek magyar miliőbe plántálja és így növeszti magyra. Hunyadiját ugyan a kortársak egy része még tul szövevényesnek, tudákosnak érzi, de a magyar elemekkel mind jobban megtele, a speciális magyar hangszereket, a verbum köst, sőt a népies műdal kifejezési eszközei közé illesztő művészsége rövidesen meghódítja az egész közönséget.

A karmesterként is a legnagyobbjaink közé tartozó, sőt zongoraművészként is a folyton tanuló, fejlődő művész típusa. Mivel látszólag zökkenő nélkül művészi fejlődésére elsősorban a nemzeti közvélemény hat ösztönzőleg, verbeli muzsikust reprezentáló szindus fantáziáját, az egy Saroltát kivéve, csupa magyar tárgy, a történelem eseményei ihletik. A Dózsa György, Brankovits, Névtelen hősök, vagy az István király, csakugy a honi rögöz kapcsolódik, mint az öt évtized nyolc darabot álló színpadi termését megnyitja Bátor Mária.

Jelentőségének megítélésénél nem szabad szem elől téveszteni, hogy amikor először hagzott fel a „Meghalt a cselszövő” kórus vagy amikor első ízben rendeltette meg a hallgatóságot Szilágyi Erzsébet és Gara Mária fájdalma, Wagner még a Rienzinél és a Bolygó hollandinál. Verdi pedig a Nebucconál és az Ernáninál tartott! A mai átlag hallgató, de még a műveltebb is alig sejtji, hogy hány újszerű szál van belső példaként a Bánk bán anyagában.

A magyar romantikát megkoronázó triász korszakos egyénisége volt Erkel s a hangszeres monumentális formákat kultiváló Liszt Ferenc és Mosonyi Mihály alakja el sem képzelhető a csendes, de a nemzeti élet minden rezdülését átélő operaszerező nélkül.

A művészet terén nagy kincseket hagyott örökségül a magyarságnak, melylyel egész lénye összefonott. (g. e.)

A bősé

Ókorban:

— *Oh, harcos, tekinted mint a sasok, veled vannak az istenek és pajzson a bört nem fogja az ellen nyila.*

Középkorban:

— *Atyám, boldog vagyok, hogy testemben nem lakozik az ördög és börföm ékietlen, disztelen, nem nyugaszik meg rajja a parázna asszony szeme.*

Újkorban:

— *De asszonyom, önnök olyan arc-dőre van, mint az őszibarack hamva és éri-e, hogy vágyam féktelen, mint az éhes csavargó az országuton?*

Az idén:

— *Te, Magda, hiszen ez valódi bört. Pérsze, hogy az, szagold csak meg! A talpa sem megy tönkre egyhamar.*

— *Mond, fiam, udvarolni akarsz?*

— **Megnyílt az egyetemi hét** Bucurestiben. (Bucuresti). Mint a Rador Bucurestiből jelenti, a fővárosi egyetem jogi karának dísztermében Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök, Mareu Alexandru sajtó és propagandaügyi miniszter, az ország valamennyi egyetemének rektora, több egyetemi tanár és a főiskolai hallgatóság nagyszámu részvételével az ebben az évben is megrendezett egyetemi hetet ünnepélyes keretek között megnyitották.

— **Adományok.** A dr. Kakuk-csecsemőgondozó és gyermekotthon javára 404. szám Szent Antal nevében 100 lej és 2020. szám Szent Antal nevében 100 lej adományozott a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

— **Az aradi ellátásügyi hivatal közleménye.** Az aradi ellátásügyi hivatal az alábbi közleményt adta ki: Junius 30-án, szerdán kenyértelen nap lesz, amikor minden fogyasztó 250 gram kukoricalisztet kap, Julius elsején az új élelmézesi könyvek érvénybe lépnek és ezen a napon az 1. számú szelvényre szolgálnak ki kenyeret. A zsidó fogyasztók, mint a multban, ezenül sem kapnak kenyeret a 2, 5 és 7 számmal végződő szelvényre. A kenyér 50 százalékos buzálisztből, 40 százalékos kukoricalisztből és 10 százalékos egyéb keverékből készül. Azok a fogyasztók, akik junius 28-ig nem iratkoznak be valamelyik kereskedőhöz, július hóra elvesztik jogukat arra, hogy az élelmézesi könyv alapján vásároljanak.

Minden fogyasztó gondosan őrizze meg élelmézesi könyvét, mert annak elvesztése esetén mindaddig kizárják a könyv alapján történő vásárlásból, amíg új könyvet becsatolnak ki részére. Ez az eljárás sokkal költségesebb lesz és hosszabb ideig tart, mint a multban volt. A nagy melegre való tekintettel tanácsos a kenyeret a vásárlás napján elfogyasztani. Azok a családok, amelyek 6 év alatti gyermekük van, gyermekenként 250 gram grizt vásárolhatnak a Marasesti és Simion Balint utcák sarkán levő Varga-féle kereskedésben. Vásárlásnál az élelmézesi és ingatlanönyv bemutatandó.

— **Csecsemőgondozónői tanfolyam** Timisoaran-Temesvárott. A dr. Kakuk-csecsemőgondozó intézetben és gyermekotthonban június 1-én csecsemőgondozónői tanfolyam nyílik, amelynek résztvevői kenyérkeresetet biztosító emberbaráti hivatásra képezhetik ki magukat. A tanfolyamról, valamint a tanfolyamon való részvétel minden feltételéről készségesen nyújt felvilágosítást a dr. Kakuk-csecsemőgondozó intézet vezetője, amelynek címe: Timisoara II., Strada Detunata 7. A tanfolyamra vidéki leányokat is fölvesznek akik a csecsemőgondozóban lakást is kaphatnak. A lakás biztosítása céljából szükséges június 1-ig jelentkezni. Eddig veszik át a Timisoaran-Temesvárot; lakó növendékek jelentkezéseit is. A jelentkezéshez szükséges iratok: születési anyakönyvi kivonat, vagy keresztlevel, állampolgársági bizonyítvány, iskolai végzettség. Az iratok hitelesített másolatban is bemutatathatók.

Paradicsomkaró kapható
FOCUS
fátelen, Arad Stefan cel Mare-ter 10.
Távbeszélő 14-91.

Junius 28, hétfő
R. kat.: Ireneusz
Protest.: Apszlán
Ort.: Cirijs és Met.

Napkelte: 4 ó 4 p
Napny.: 20 ó 1 p
A nappal hossza: 15 óra és 57 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdetőirodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

— **Öfelsége Elena anyakirályné** vizsabatúri Kirentéből. (Bucuresti) Öfelsége Elena anyakirályné — mint a Rador jelenti — Firenzéből visszaérkezett Bucurestibe. Az anyakirályné fogadtatására a banasai repülőtéren megjelent Antonescu Ion tábornagy-államvezető hitvese, Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök és több más előkelőség. Az anyakirályné érkezésénél a bucu-resti olasz és német követség is képviseltette magát.

— **Cukorkiosztás Aradon.** Arad város ellátásügyi hivatala közli, hogy junius 25-én kezdődött a cukor szétosztása a kereskedők között. A fogyasztók junius, július és augusztus hónapokra személyenként másfél kiló cukrot kapnak az új élelmézesi könyv második oldalán lévő 36. számú kenyérszelvény alapján. A fogyasztók az új élelmézesi könyvvel jelentkeznek annál a kereskedőnél, akinél a régi élelmézesi könyv alapján vásároltak. A zsidó fogyasztók az új élelmézesi könyv áthuzott 36. számú kenyérszelvénye alapján a zsidó központ után kapnak személyenként és havonta 100 gram cukrot. A cukor legkésőbb július 31-ig vehető át.

— **Ma: anyáknap** ünnepség. A timisoari-temesvári erzsébetvárosi római katolikus ifjúság ma, vasárnap, rendezi meg az Anyák-napját. A délelőtt fél 12 órakor kezdődő szentmise keretében rendezi az ifjúság az ünnepséget, az erzsébetvárosi plébániatemplomban, majd este 7 órai kezdettel műsoros előadás lesz a plébánia kertjében, a Vörös Kereszt Egyesület javára.

— **Timisoara-Temesvár légvédelmi hivatalának közlése.** Timisoara-Temesvár légvédelmi hivatalának közlése szerint értesülések vannak arról, hogy ellenséges repülők egyes országokban — Olaszországban, Finnországban, Bulgáriában — különböző játékszert, gyufa-dobozt, palackot, töltőtollat, ceruzát vagy más tárgyat dobtak le a magasból s mindezen tárgyak robbanó anyaggal voltak megtöltve. E tárgyak elcsérintésre felrobbantak és gondatlan emberek halálát vagy sérülését idézték elő. Hogy ilyen baleseteknek elejét lehessen venni, a családok magyarazzák meg a családtagjaiknak — főleg a gyermekeknek — hogy óvakodni kell minden gyanusnak tűnő tárgy érintésétől. Ha valaki gyanus leltre bukkan, értesítse erről a rendőri közegeket vagy a tűzoltókat és figyelmeztesse a járókelőket is. Az ilyen tárgyakat a légvédelmi osztagok távolítják el, amelyek a fel nem robbant bombák felszedésével és tüzesetek elhárításával vannak megbízva és errenézeve kellő kiképzésben részesültek.

Legideálisabb arszepítő, finomító a **GENIUS** arkrém. 1st és a-pali használatra. 1 tégely ára 150 lej. **GENIUS**-puder 1 doboz ára 200 lej. **GENIUS**-szappan ára 100 lej.

Földes győzsertár, Arad

— **Az osztályorsjáték ötödik osztálya tizenharmadik napi húzásának eredménye.** (Bucuresti). Az osztályorsjáték ötödik osztályának tizenharmadik napi húzásán a következő számok nyertek nagyobb összegeket: 19.000.000 lej. 30.026; 5.000.000 lej: 38.978; 100.000 lej: 40.201; 50.000 lej: 55.115, 18.251, 39.400, 41.640, 66.346, 75.404, 51.242; 40.000 lej: 33.410, 44.341, 57.978, 25.000 lej: 50.108, 37.329, 23.734, 49.883, 54.991, 11.332. A felsoroltakon kívül még több sorsjegyet húztak ki egyenként 20.000 lej, 15.000 lej, 12.000 lej és 8000 lej nyeresémmel. A húzás tovább folyik. Számhibákért felelősséget nem vállalunk.

— **Hétlőn kezdik Timisoaran-Temesvárot a nyugdíjak** fizetését. A pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya junius 28-án, hétfőn, kezdi meg a juniusi nyugdíjak kifizetését és pedig a következő sorrendben: hétfőn délelőtt az 1—1500, délután 1501—3000, szerdán délelőtt a 3001—4500, délután a 4501—6000 és csütörtökön délelőtt a 6001-től felfelé eső nyugdíjkonnyvekre történik a nyugdíjfizetés. A fizetés délelőtt 8—1, délután 4—7 óra között történik.

— **Mester- és segédvizsgák Aradon.** Az aradi munkakamara közli az érdekeltekkel, hogy junius és július hó folyamán segéd- és mesterkönyvek elnyerésére vizsgákat rendeznek. Azok a segéd- és mesterjelöltek, akik mozgósítva voltak, vagy bármilyen ok miatt nem vehettek részt az 1942 októberi és 1943 áprilisi vizsgákon, kérhetik a munkakamaránál vizsgára való bocsátásukat.

Pemeté ur halkezeskedést nyitott. Az üzlet bejárata fölött szép, nagy, díszes címűtábla ékeskedett, ezzel a felirattal:

FRISS HALAK ELADÓK
Az üzletmegnyitás napján elment az üzlet előtt Pemeté ur egyik barátja, elolvasta a címűtáblát, azután bement az üzletbe.

— **Nézd — mondta Pemetének, — ez egy marhaságot! Hogy a halak frissek, az magától értetődik. Meg kell változtatni a címűtábla szövegét.**

Pemeté belátta, hogy barátjának igaza van és másnap már ez áll a táblán:

HALAK ELADÓK.
Történetesen elment az üzlet előtt egy másik barátja, elolvasta a címűtáblát, azután bement az üzletbe.

— **Nézd — mondta Pemetének, — ez egy marhaságot! Hogy a halak eladók, az magától értetődik, minek azt külön kiírni? Meg kell változtatnod a címűtábla szövegét.**

Pemeté ismét belátta, hogy barátjának igaza van és harmadnap már csak ez áll a táblán:

HALAK.
Történetesen arra ment egy harmadik barátja, elolvasta a címűtáblát, azután bement az üzletbe.

— **Nézd — mondta Pemetének, — ez egy marhaságot. Ugyis tudja mindenki, hogy halat árulsz.**

— **Honnan tudják? — kérdezte csodálkozva Pemeté.**

— **Mert még a harmadik utcában is el kell járni a szagától.**

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Junius 27. vasárnap: Arad: Kálmán (Avram Iancu-ter), Chinaciu (Marasesti-utca 68). — Timisoara-Temesvár: Belváros: Götz (Bratianu-ter), Gyárváros: Meiszner (Petru Maior-ter 2), Erzsébetváros: Cristea (Lahovary-ter 1), Józsefváros: Csillag (Dragalina-ter 15). — Junius 28. hétfő: Arad: dr. Földes (Eminescu-utca), Nistor (Regele Ferdinand 22), Wottsch (a nagyállomással szemben). — Timisoara-Temesvár: Belváros: dr. Lupea (10 Mai-utca 5), Gyárváros: Jahner Rudolf (Stefan cel Mare-utca 3), Erzsébetváros: Keller (Carol-ut 27), Józsefváros: Diana (Bratianu-utca 29). — Mindkét napon: Timisoara-Temesvár: Mehala: Chioreanu. — Fratelia-Ujksoda: Panajoth — Freidorf-Szabadjalu: Eremici.

— **ROBBANÓ CERUZÁT TALALTAK EGY ÓKIRALY SÁGBELI VÁROSBAN.** (Bucuresti). Junius 20-án Utefa Ignat buhusi lakos egy, a buhusi állomáshoz vezető út arkábjában talált ceruza felrobbanása következtében balkezén megsérült. A ceruza sarga papírba volt csomagolva (Rádor).

— **Julius 1-én és 2-án** fizetik Arado a nyugdíjakat. (Saj. tud.). A juniusi hav nyugdíjakat július 1-én és 2-án a következő sorrendben fizetik: július 1-én 8—10-ig az 1—500, 10—12-ig az 501—1000, 12—13-ig az 1001—1250, 16—17-ig az 1251—1500, 17—18-ig az 1501—1750, 18—19-ig az 1751—2000. Julius 2-án 8—10-ig a 2001—2500, 10—12-ig a 2501—3000, 12—13-ig 3001—3250, 16—17-ig 3251—3500, 17—18-ig 3501—4500 sor számú könyvek alapján fizetik ki a nyugdíjakat, amelyeknek számfejtése és felvétele az illetékes adóhivatalnál csupán személyesen eszközölhető. Alkik a fenti időpontban nem jelentkeznek, július 9-én 9 és 10 óra között vehetik fel nyugdíjukat.

(*) **Adókövetés.** A timisoari-temesvári mehalai római katolikus egyházközségben az adókövetés elkészült. A követési jegyzékek július 3-ig megtekinthetők a plébániahivatalban és ugyanaddig az ideig terjeszthetők be ott az esetleges fellebbezések is.

(*) **Házasságok.** Caracioni Miklós és Palásti Ilona junius 26-án, szombaton tartották esküvőjüket Aradon. — Hampel Sándor ügyvéd és Messner Stefi uriaszony Arad, házasságot kötöttek.

(*) **Gyászmise.** Hász Géza kályhás, hősi halált halt életének 24-ik évében. Az engesztelő szent mise lelkiüdvéért junius 29-én, 10 órakor lesz az aradi minorita atyák templomában.

(*) **Orvosi hír.** Dr. Dielebesz, nőgyógyász leszerelt és újból rendelt délelőtt fél 1-ig, valamint délután 3—4-ig. Timisoara, Odobescu-u. 3. szám. Szemben a jözsefvárosi zárdával.

(*) **Doktoriravatás.** Ifj. Weiner Ferencet, Weiner Ferenc timisoari-temesvári nyug. államvasuti főfelügyelőt, a kolozsvári egyetemen a jogi tudományok doktorává avatták.

Egny Ghyssa testnevelési és klasszikus táncokat tanító nyári tanfolyamaira jeleatkezőseket július 1-ig vesz fel. Arad, Regina Maria-kerület 24. Távbeszélő 12 28.

— **Mozik műsora.** Junius 27. vasárnap és junius 28. hétfő: Arad: Aro: „A venencei-hóhér” (Gustav Diesel, Rosseno Brazzi, Paola Barbara), Corso: „A nők ellensége” (Oly Holzmann, Ralph Arthur Roberts, Johannes Heesters), Forum: „A titokzatos szerető” (Vittorio de Sica, Renée Saint Cyr, Umberto Melnati), Urania: „A kalandos szoknya” (Heli Finkenzteller, Georg Alexander, Albert Matterstock). — Timisoara-Temesvár: Apollo: „Hét év szerencse” (Hans Moser, Theo Lingen, Hannelore Schroth, Rolf Albach-Retty), Atlantik (csak vasárnap): „A titokzatos grófnő” (Attila Hörbiger), Capitol: „Violanta” (Anneliese Reinhold, Richard Häsier), Corso vasárnap: „Kalandos házasság” (Ossia Noris, Gino Cervi) hétfő: „A navarrai királynő” (Else Merlin, Gino Cervi, Clara Calamai), Thalia: „Házassági hadgyakorlat” (Jole Valori, Antonio Gandusio, Clara Calamai). — Fratelia-Ujksoda: Fratelia: „Asszony méret után” (Hans Söhnker), Roxy csak vasárnap: „Varieté” (Attila Hörbiger).

Példálatlan szerencse a **Központi Bank** „DACIA” fővárosi és Timisoaran. A ig hogy a 2.000.000-os nyeresémet jelentették, amelyet a „DACIA” szerencsés vevői nyertek, ma a jobb 4 szerencsés vevő 5.000.000 lejt nyert e fölarústónál a 38.978. számú sorsjeggyel. Az egy k negyed sorsjegyet a **Központi Bank** „DACIA” fölarústító Timisoara IV., Bratianu-utca 9. sz. adta el. Sorsjegyek a július 19-én induló új sorsjáéshoz már kaphatók **Központi Bank** „DACIA” fölarústítónál, Timisoara I., Alba Julia-utca 1., valamint annak fiókainál és elárústóinál.

Az egyetemi hallgatók július 4-én jelentkeznek közhasznú munkára

București. Az egyetemi és főiskolai hallgatók közhatalú munkájával kapcsolatban a belügyminisztérium közli — mint a Rador jelenti —, hogy az egyetemeken jogi és irodalmi karának, valamint a műegyetemek hallgatóinak, akár önként jelentkeztek, akár hivatalból írták be őket a munkára, július 4-én jelentkezniük kell azon a prefektúrán, amelyhez munkára beosztották. A hallgatók a munkát július 5-én kezdik. A műegyetemi hallgatók előbb is jelentkezhetnek. A munkára beosztott egyetemi és főiskolai hallgatók jegyzékét a hivatalos lapban és a napilapokban közzéteszik s ez minden külön behívó parancsot helyettesít. A közlemény megjegyzi, hogy a közhasznú munkát végző diákok 8000 lej ellátási költségmegtérítést kapnak és ha szorgalmasan dolgoznak, külön jutalomban is részesülnek.

A bíróságok tárgyalási rendje a timisoarai-temesvári táblabíróság körzetében. A táblai főelnöki hivatal az igazságügyi minisztérium rendelete alapján úgy intézkedett, hogy a körzetébe tartozó valamennyi bíróságnál új tárgyalási rend lép életbe: A tárgyalásokat reggel fél 9 órától déli fél 2 óráig tartják; a tárgyalás esetleg 2 óráig meghosszabbítható. A különleges tanácsok előtti tárgyalások délután 4 órakor kezdődnek és az elsőtétítés tartanak. A bíróságok jegyzői hivatala reggel 8 órától délután 2 óráig tart hivatalos óráit, a különleges tanácsok jegyzői hivatala fél 4 órától az elsőtétítésig tart.

Magyar leányok teadélutánja. A timisoarai-temesvári Magyar Nőegylet leánytagozata ma június 27-én, vasárnap, délután 4 és 9 óra között a belvárosi Regina Maria-ut 8. szám alatt teadélután rendez. A teadélutánra, amely játékoson élt szolgálat, a magyar leányok szeretettel hívják meg a város magyar társadalmát. Kedves, kellemes délutánt igér a leányok ezen rendezése.

Hétfő és kedd — kenyértelen napok. Timisoara-Temesvár város közéleti szolgálatainak közlése szerint a június 28-tól július 4-ig terjedő héten a régi élelmiszer-jegykönyvesek következő élelmiszerjegyei érvényesek. Kenyér vásárlására keresztények számára a 266., 267., 268., 269 és 270. számú kenyérjegy, zsidók számára a 266., 268. és 269. számú átvonalozott kenyérjegy. Kukoricaliszt vásárlására a 324. és 323. számú kenyérjegy, zsirra a G. jelzésű utalvány, hus vásárlására a 35. és 36. számú husjegy — az egyetemleges utalványok közül a 27. heti jegy (intézmények számára). — olajra a 7. számú, buzadarára (gyermekek részére) a 9. számú lisztjegy érvényes. Cukrot az új élelmiszer-jegykönyvesek 36. számú kenyérjegye ellenében lehet átvenni. A közéleti szolgálattal közli a város közönségével, hogy ezután hetenként csak a hétfő és kedd lesz kenyértelen nap. A pékek vasárnap is csak kihűlt állapotban lévő kenyeret adhatnak el. Az új élelmiszer-jegykönyvesek egyébként élelmiszerek vásárlására július 5-ével válnak érvényessé. Mindenki őrizze meg a régi jegykönyveseket, mert azt még a fahasárlásnál is be kell mutatni.

Sport hírek. Chinezul-CAMT—CFR visszavágó mérkőzés lesz ma, vasárnap hat órai kezdettel a Banatul pályán a kerületi kupáért. Előzőleg Vulturii—Banatul kupamérkőzés, míg félharmadkor Chinezul-CAMT—Vulturii ifjúsági barátságos mérkőzés lesz. Az Electrica pályán ugyancsak a nyári kupáért egy-egyed ötkor az UBT—Electrica és utána a Progresul—Ripensia visszavágók kerülnek eldöntésre. A Háborus-Bajnokságért ma a következő mérkőzések játszóak: București: Carmen—Universitatea, Rapid—Gloria CFR, Juventus—ACFR. Craiova: FC Craiova—Sp. Studentesc. T-Severin: CFR—Venus. Ploesti: FC Ploesti—Unirea Tricolor.

Fiú-ság

Csokonai Vitéz Mihály

1.72—1805

Itt kell, hogy éljen valahol még,
Csak elrejtik őket s falak,
Gyöngyvirágosan Szeszta-bort iszik,
Leacsaszizza az életet,
Leányt íz, vagy verset farag.

Itt él, itt van, meg kell találjam,
Az ma is él, az nem halott.

(Ady: A maradandóság városában)

A debreceniek híres poétája, de büszkesége az egész magyar irodalomnak, amelynek halhatatlanjai közé tartozik. Az első vérbeli lírikusunk, aki irodalmunk színvonalát egy csapásra európaiá-
vá teszi.

Atyja nemes Csokonai Vitéz József, a Dunántúlról kerül Debrecenbe, mint ügyes borbély és az akkori időkben egyszerűsággal keresett sebész. Felesége Diószegi Sára, egy jómódu szabómester leánya, értelmes, költői hajlamu, derek teremtés. Költőnk a debreceni kollégium neveltje. Jól és sokat tanul, de többet és korszerűbbet a kollégiumon kívül. Nagyobb deákkorában már ismert poétája a városnak. Felöltve a debreceni deákok akkori viseletét, a fekete tógát és a háromszögletű kalapot (15 éves korában), fegyelmellenkedni kezd. Hittani leckék és istentisztelet helyett inkább idegen költőket olvasgat és a szabadba jár kirándulni. Az iskolán kívül önképzőkört szervez s barátaival itt hányja vélt meg az olvasmányokat, amelyeket külföldi folyóiratokból merítenek. Kazinczy korán felismeri tehetségét és buzdítja. Kármán József—Urania című folyóiratába dolgozik. 21 éves korában rábízják a költészeti osztály vezetését, a kollégiumban de költőnk ezt a feladatot könnyen veszi. Cimborájává lesz tanítványainak, s e miatt előbb megdorgálják, majd állásából elbocsátják. A költői tehetség kétségtelen jegyeivel, az iskolai kötelező fegyelem szerint megérdemelt büntetés után megy Sárospatakra jogot tanulni. A jogi tudomány azonban száraz az ő költői szellemének. Elvándorol Pozsonyba, itt pártfogót keres, összegyűlt versei kiadására, hiába.

Kiadja hát a maga költségen a **DIÉTAI MAGYAR MŰZSÁ-t**. Ez hetenként egyszer vagy kétszer jelenik meg, de összesen csak 11 szám. A nagy urak támogatását keresi. Még a királyhoz is folyamodik, persze hiába. Pozsony után kezdődik vándorútja. Komáromban ismeri meg Vajda Juliát, életének egyetlen igazi szerelmét. Első szerelme a debreceni szomszédos ház fiatalon meghalt Rozáliája volt. Vajda Julia vonzódik a költőhöz, de a leány józanul gondolkodó és jómódu szülei nem adhatják feleségül leányukat — vándorköltőhöz, akinek se vagyona, se társadalmi súlya. sőt egész jövője is bizonytalan. Költőnk ez után elkeseredve, de bánatában vigadozva is, barangol a dunántúli re-

Figyelem!

Trap sta saji, jó érett 360 lej kilogrammja. **KONYA**-tejesarnok, Arad Avram Jancu-tér 21.

5-6 szobás

központi fekvésű lakást keres sürgősen aradi orvos, esetleg magánbárat bérbevenne. Ajánlatokat „Orvos” jelűre RI CLAMA hirdetőre Arad, Eminescu-utca 4. sz. alá kér.

formátus papi hajlékok között, ahol szívesen fogadják, mert mindenütt a társaság lelke és kedves vendégként kézről-kézre adják. Olykor nekibuzdul a mulatozó költő s egy-egy mágnáshoz vagy mágnásasszonyhoz fordul pártfogásért, de hiába. Csurgón ideiglenesen tanárkodik. Szép előadásokat tart, de csak helyettesít s még hozzá fizetés nélkül s a katedra tulajdonosának viszábrkezelte abba kell hagynia a tanárkodást.

Hatévi hányódás után indul hazafelé s haza is ér, jórészt gyalog. Odahaza hihetetlen nekilendüléssel kiúsz azert, hogy verseit kiadhassa és hogy valamely biztos révbe jusson. Folyamodik, kilincsel, hizeleg, legalább imokai állást szeretne, még marhakereskedőnek is fel akar csapni, de mintha átok volna rajta, semmi sem sikerül neki. Meg kell érnie, hogy Kisfaludy Sándor versei az ő, nyomtatásra már régen kész versei előtt jelennek meg, s ragadják el előle az országos költői hírkoszorúját. A tüdőbaj most rohamozza meg a sok hányódásban, éjtszakázásban, mulatozásban megrendült szervezetét, s végez a 32 éves költővel.

Költői nagyságát halála világítja meg egyszerre. Mindjárt halála után tör ki a „u. n. arkádiai pör. A halott költő verseinek kiadásáért most már versengenek. A kiadás erkölcsi jogát Kazinczy a magáénak tartja, hiszen a költő sokat tanult tőle és Kazinczy lélekben testvére a költőnek. Am a debreceniek Csokonai Vitéz Mihályt a magukénak követelik. Kazinczynek van igaza, amikor azt hirdeti, hogy Csokonai Vitéz Mihály nemcsak Debrecen, hanem az egész magyarságé, hogy művei kiadásához annak van joga előbb, aki arra alkalmasabb, már pedig ugyan ki lenne alkalmas erre a debreceni írók közül. A vihar azonban a költő sírfelirata körül tör ki. Kazinczy azt ajánlja, hogy a sírfeliratban csak a költő neve és ez a sor legyen: Arkádiában élttem én is. Az irodalom vezére jól látja, hogy nincs szükség hosszadalmas sírfelíratra, mert a későbbi nemzedék mindig tudni fogja, ki volt Csokonai Vitéz Mihály. A debreceniek az Arkádia szón akadnak fenn.

Csokonai Vitéz Mihály verse:

Szegény Zsuzsi a táborozáshoz

Estve jött a parancsolat
Violaszin pecsét alatt.
Egy szép tavaszi éjtszakán
Zörgették Jancsim ablakán.

Eppen akkor vált el tőlem,
Vigan álmodott fejölem,
Kedvére pihent ágyában,
Engemet ölelve álomban.

Mikor bus trombitaszóra
Ülni kellett mindjárt lóra,
Elindulván a törökre;
Jaj, talán elvált örökre!

Óklasszikai könyvekben azt olvassák Arkádiáról, hogy jó marhalegelő, kivált szamaraknak alkalmas. Kazinczy tehát — szerintök — Debrecen nemes városát akarja kipellengérezni s a költőt is, bár nyilvánvaló, hogy az ajánlott sor ezt jelenti: „Művész valék, s boldogul élttem a művészi szép élet szférájában.” Az egész pör csak arra jó, hogy a költő sírkövére valamivel több pénzadomány gyűlik össze.

Költői fejlődésében hat reá a debreceni tősgyökeres magyar szellem, de a felfelé ivelésre Kazinczy indítja el. A német írók olvasására buzdítja. Így kézzel Blumauer hatása alatt a **Béka-egyház** és a **Mennyei diéta** vagy az **istenek osztozása**. Ezek még a nyers izlést mutatják. Sikamlós, sőt trágár részletei a deák- és korszellemnek tett engedmények. Bürger hatása alatt a **szabad szellem** hivelént, Rousseau nyomán a **magány**, a **független szegénység** és a **természet szeretetének** költőjeként jelentkeznek.

Lírája ennek az édesajku költőnek rendkívül változatos. Szíve mélyen a szelid, szép szerelem fantosza. (Lilialalok), de az ódai magasság és melység is az eleme, s lamlja megvesztegető szépséggel és dévajszággal esendül fel, ha borról (anakreóni ualok), barátságáról, hazafias vagy bánatos érzésekről (előégyák) dalol. Dorottya-ja a legjobb magyar komikai cposz. A lélek halhatatlanságáról szóló halotti bucsuzatója pedig annyira komoly és mély, hogy több helyen a fenségeset éri el benne. Itt Rousseau Pope és Young hatása meg található, de a hit erejében a mi költőnk tündöklök. És akár a Marosvásárhelyi gondolatok-at, akár a Konstantinápoly-t veszi ma is kezébe az olvasó, mindentől talál értékes gondolatokat és mély érzéseket.

Csokonai Vitéz Mihály népköltő abban az értelemben, hogy egész lelki gyökérzetével a tősgyökeres magyar talajból nő fel. Ez teszi képessé arra, hogy a költői magyar nyelv megalkotója, Petőfi és Arany uttörője, Ady Endre „fantom-kamasza”.

Költeményeit olvasnunk kell, ha a magyar szellemiséget tisztá forrásainál akarjuk megismerni, Csokonai Vitéz Mihályt mindig olvasnunk kell, ha ismeri akarjuk önmagunkat. (—)

Bölcs mondások

Bánjatok gondolataitokkal úgy, mint a vendégekkel és vágyaitokkal úgy, mint a gyermekekkel.

Kínai közmondás

Fordítsd figyelmedet arra amit teszel és ne gondolj semmire, ami figyelmes gondolkodásra nem méltó.

Konfucius.

Sokat kell tanulnunk ahhoz, hogy felismerjük milyea keveset tudunk.

Montaigne.

Az önző ember saját magába szerel-

mes és ennek egy előnye van: nem lesz sok vetélytársa.

Lichtenberg.

Ne a tisztelőid száma iránt, hanem a tulajdonságaid iránt érdeklődj: dicsőretére válik az embernek, ha nem nyeri el a gonoszok tejeszését.

Seneca.

Aki a törvényt ismeri, de a parancsait nem teljesíti, olyan emberhez hasonlít, aki szánt de nem vet

Orosz-mondás.

Rádión

JUNIUS 29, KEDD

BUCURESTI: 6.55 Hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek. 13.30 Román-olasz bajtársi óra. 13.50 Hírek németül. 14. Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Hangverseny sebesülteknek. 15.30 Szórakoztató zene. 15.40 Katonák üzennek. 16.40 Hírek oroszul. 17 Spanyol zene. 17.30 Hangverseny. 18 Olasz óra. 19 Hírek németül. 19.15 Két zongorás játék. 19.45 Hírek. 20 Rádiózenekar. 21 Szimfonikus hangverseny. 22 Hírek, sport. 22.20 Könnyű zene.

RADIO MOLDOVA: 13 Akkordeonzene. 13.30 Hírek. 13.45 Hanglemezek. 14.30 Román népzene. 18.30 Korális zene. 19 Kulturális időszerűségek. 19.35 Szórakoztató zene. 21 Hírek.

BUDAPEST I.: 8 Zene. 8.30 Hírek. 9 Görög katolikus istentisztelet. 10 Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd. 11.15 Zenekar. 11.40 Ifjú kesztelyi gazdák. 12.10 Zenekar. 13 Aratás előtt. 13.45 Hírek. 14 Süt a nap, szindarab. 16.30 Hírek. 17 Dalok az erő buzakalásról. 17.40 Versek. 17.40 Versek. 18.25 Dohnányi zongorajátéka. 19 Táncczene. 19.15 Nyári színpad. 21.25 Zenekar. 21.40 Hírek. 22.15 Cigányzene. 22.50 Táncczene. 23.45 Hírek.

BUDAPEST II.: 9 Zene mindenkinek. 14.30 Zenekar. 19.25 Táncczene. 19.55 Céhek a középkorban. 20.20 Kamarazene. 21 Hírek.

JUNIUS 30, SZERDA

BUCURESTI: 6.55 Hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek. 13 Bajtársi óra. 13.50 Hírek németül. 14 Hírek. 14.30 Sebesültek hangversenye. 15.30 Könnyű zene. 15.40 Katonák üzennek. 16.40 Hírek oroszul. 17 Zenekar. 17.30 Bánáti zene. 18 Olasz szimfonikus zene. 18.30 Nagy olasz énekesek. 19 Hírek németül. 19.45 Hírek. 20 Kulturális élet. 20.15 Rádiózenekar. 21 Német óra. 22 Hírek, sport. 23 Szórakoztató zene

RADIO MOLDOVA: 13 Operettnzene.

Apróhirdetések

VARRÓGÉPET, kerékpárt veszek és javítok. Sambura, Arad, Banatului-utca 12. (778)

ÜZLETHELYISÉG és 1 szoba-konyhás lakás azonnal kiadó. Arad, Mihai Viteazul-tér 13. (779)

FŐMOLNARI állást keres nagy gyakorlatu, magas kereskedelmi, vagy nagy vámörlesztő malomba. Turcinás malom önálló vezetését vállalja, vagy esetleg llyent bérbé venne. Bizonyítványokkal rendelkezik. Ajánlatokat „Volt üzemvezető főmolnár” jelgére Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (780)

ÉRETTSÉGIZETT magyar leány. kifogástalan román nyelvtudással, megfelelő állást keres. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4 alá kér (782)

CORSO-moz, Arad
Minden vasárnap délelőtt
30 lejes matiné

ARAD-MURESELEN kertes magánház eladó. Arad, V. Hotoran-utca 2. (783)

130-160-as MERETŰ hármast ablak eladó. Arad, Barbula Lautaru-utca 50. (784)

OLOSÓN eladók 2x1.80-1x1.20 méter új fazonablakok. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (785)

TELJESEN megbízható idősebb nő, ki a háztartás minden ágában jártas, 5-éves kisleányával szeretne elhelyezkedni. Nem fizetésre, inkább nyugodt otthonra vágyik. Vidékre is menne. Cimeket „Otthon” jelgére Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (786)

CORSO-moz, Arad
e-23/4. Előadások 3, 5, 7, 9 kor

Ma. Ha nevetni és v gadni akar, nézze meg az idény legpompásabb zenés vigátékát:

A nők ellensége
Otty Hoizmann

A nők ellensége
Raiph Ariur Roberts

A nők ellensége
Johannes Heesters

KONYHA- és hálószoba-butor eladó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (787)

ELADÓK angora nyulak új ketreccel, szabadalmazott tejes kannák. Arad, Ghiba Birta-utca 6/8. (788)

100-400-EZER LEJJELE támogatónk biztosíték mellett vállalatot, vagy gyors leforgású üzletet, közreműködéssel is. Cimeket „Rentabilis” jelgére Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (789)

PÓTVIZSGARA előkészít francia születésű okleveles tanárnő, Arad, Caragiale-u. 12. (795)

FORUM-MOZI. ARAD
Ma! Unakozó leteleg, aki kalandokat keres.
A titokzatos szerető
A főszerepben: Vittorio de Sica, Renéé Saint Cyr, Umberto Melnati.
Va-árnap délelőtt nagy matiné 30 lejes egységes helyárral.

INTEZŐI ALLÁST változtatna, gazdaság önálló vezetését vállalja, 30 évi gyakorlatat, Ovadékképes. Kimerítő ajánlatokat „Intező” jelgére Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (790)

2-TAGU CSALÁD központban 2-szobás, butorozott lakást keres fürdőszoba- és konyahasználattal, ha van, távbeszélővel. Cimeket „No. 6” alatt Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (791)

BELVAROSI ülethehelyiség kiadó. Berendezés eladó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (792)

BELVAROSI házak, 3 szobás új villa 2 millió, bérvilla 18 millió. üzletesház 20 millió, bérház 1.500.000, bérház 900.000, 2 szobás ház 400 ezer lej. Nikolovics-ügynökség. Arad, Avram Iancu-ter 21. (799)

NYUGDÍJAS elhelyezkedne Arad megyében kellemes, nyugodt magános otthonban. Ajánlatokat „Lakótárs” jelgére Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (800)

FÉRIFÉHÉRNEMŰ varrást és javítást vállalkoz hűzakknál is. Cimeket kérek „Mimosa” virágüzletbe, Arad, Bratianu-utca. Minorita-palota. (812)

Ma. Az olasz filmpár legsikerültebb filmje
A velencei hóhér
Guslav Ibese, Rossano Brazzi, Paola Barbara
vasárnap délelőtt matiné 30 lejes egységes helyárral.

HETSZÁZEZER LEJES ingatlanra első helyen való betáblázásra keresek 45.000 lej kölcsönt. Ajánlatokat „45” jelgére Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (793)

SEMMIRE nem alkalmas szőnyegét, pokrócát megveszem. Cim: Guba József. Arad, Carol-körút 29. (794)

EGYEDÜLÁLLÓ nyugdíjas uriember, belvárosi otthonába, feltétlenül művelt lakó társat keres. Ajánlatokat „Lakótárs” jelgére Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (796)

CIPÉSZEKET felfogadunk jó fizetéssel. Gloria cipőgyár, Arad, Kogălniceanu-u. 48. (801)

KIADÓ korszerű, 2 szobás, fürdőszobás, összes mellékkeliségekkel ellátott magánház, Uj-Micalacan, az első villamos megállónál. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (802)

KERESEK kb. 100 hold körüli gazdaságot részben művelésre, a szükséges gazdasági felszereléssel, esetleg bérbé is. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (814)

URANIA filmszínház, Arad Távbeszélő 12-32
Ma és holnap **A kalandos szoknya**
Ma den bemutató, Herta Feiler a legszebb német filmszínláng
A szertefoszlott álmok

50-EVEN felüli szakácsnő vagy minden szakácsnő keres tiszta ur helyet. Cime: Iosif Hahn, Arad, Tribunal Dobra-utca 3. saptalállet. (797)

HÁZICIPÓJÉT újra talpalom préselt pokróc-talppal. Guba József, Arad, Carol-körút 29 szám. (798)

200 DARAB fajtiszta Angora-nyul, részben vagy egészben, tiszta új ketreccel együtt eladó. Cim Reclama-nál Arad, Eminescu 4. (808)

ASZTALOSOK figyelmébe! Elsőrendű száraz panel-léc alkalmi áron eladó. Aradi Evangélikus Egyházközség. (803)

MINDENES bejárónót azonnalra vagy elsejére felfogadok. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (805)

FATELEPNEK, raktározásnak alkalmas nagyobb telep, színekkel, közvetlen C. F. R. mellékvágánnyal, részben, vagy egészben kiadó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (806)

Baia Bogda-Bogdarigós gyógyfürdő
A Timișoara-Temesvár-Radna vasutvonal mellett, fenyvesek közt, Kénes-vasas forrással. Fürdője kiválóan alkalmas reuma és idegesség ellen.
megnyílt június hó 19-én
Vasutállomás: Sarolta-Sarolta. Kocsi rendelés egy nappal előbb a bogdai posta útján. A vendéglőt szakember vezeti. Agyhuzatot és nyári takarót tanácsos hozni. Felvilágosítással szolgál: Timișoara-Temesvárott: Keller István (Vörös Kereszt-gyógy-szertár), Carol-körút 27.

MŰTÖMEST (stoppolást), mű-szövést, nyakkendő-fordítást legszebben, legmegbízhatóbban készitünk. Arad, Avram Iancu-ter 2, első emelet. (423)

ÖNÁLLÓ kalaposnót (masamódot) nagy fizetéssel alkalmaz Femina-szalón, Deva. Regele Ferdinand-ut. (479)

KÜLÖNBÉJARATU szépen butorozott szobát fürdőszoba- és konyha-használattal, keresek. csakis központban, esetleg butor nélkül. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-utca 4. (814/a)

5 H. JANTIC türeszgep eladó. Ondra-fatelep Arad, Aurel Vlaicu-ut. (804)

13.30 Hírek. 14.30 Zene. 18.30 Német és olasz inidők. 19 Előadás. 19.15 Régi táncok.

BUDAPEST I.: 6.45 Torna, 7 Hírek, 7.15 Zene, 10 Hírek, 10.15 Szórakoztató zene, 11.15 Ének, 11.40 Elbeszélés, 12.10 Zenekar, 12.40 Hírek, 14 Táncegyüttes, 14.30 Hírek, 15 Nóták, 15.30 A fürdésről, 16.20 Hírek németül, románul szlovákul, oroszul, 16.45 Hírek, 17 Zenekar, 17.40 Közvetítés, 18 Műsoros est, 19 Érskebeiktatás Egerben, 19.30 Szórakoztató zene, 21.40 Hírek, 22 Zenekar. 23.45 Hírek.

BUDAPEST II.: 19 A német birodalmi rádió műsorából, 19.25 Előadás. 19.55 Könnyű zene.

PÁLYÁZATI HIRDETES
Az Aiud-i református Bethlen Kollégium Előjárósága pályázatot hirdet a Ciumbud-i téli gazdasági iskolánál az 1943/44 tanévben betöltendő alábbi állásokra: 1. Helyettes tanári állás, a mezőgazdasági és állattenyésztési szakcsoportban. Pályázhatnak olyan gazdasági akadémiai végzettséggel rendelkező egyének, akik a növénytermesztési, vagy állattenyésztési szakcsoportban képeztek tovább magukat és bizonyítványukat belföldi gazdasági akadémian szerzték, vagy az esetleg külföldön szerzett szabályszerűen honosították. Pedagógiai szeminárium végzettséggel, gazdasági, vagy tanári gyakorlattal rendelkező, református vallásúak előnyben részesülnek. 2. Két bentlakási felügyelő állás. Pályázhatnak gazdasági, kertészeti akadémia végzettségű, jelkészeltek, vagy olyan más pályán működött, de magukat e munkakörre képesek tartó egyének, akik az ifjúság neveléséhez kellő adottságokkal rendelkeznek. Köteleességek: A tanulóifjúságnak a gazdasági munkakörnél való felügyelete, a napi tanulási órák (szilenciumok) ellenőrzése, bentlakási rend és együttes étkezés felügyelete, szükség esetén az irodában való segédkezés. Javadalmazás: lakás, fűtés, világítás, a tanulókkal azonos élelmezés. Kézpénz fizetés a Kollégium többi bentlakási s. felügyelőinek fizetésével függ össze, ha az alkalmazott képesítése egyenlő a Kollégiumnál lévő hasonló állást betöltőkével. Alkalmaztatási időtartam 1943 október 1-től 1944 május 1-ig, mely azonban, ha az iskolaérdeke úgy kívánja, meghosszabbítható 1944 szeptember 1-ig. Pályázati határidő 1943 augusztus 1. Melléklendő okmányok: 1. Állami és egyházi születési bizonyítvány, 2. Allampolgársági bizonyítvány. 3. Képesítés és eddigi működést igazoló iratok. 4. Katonai szolgálatot igazoló irat, 5. Nős embernél, házassági bizonyítvány. Aiud-Nagyenyed, 1943 június 18. A Bethlen Kollégium Előjárósága.

ASSZISZTENSNÓT felfogad orvosai rendelésbe, ki a háztartásban is segít. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (810)

FELTÉTELEN ügyes bejárónót jó étkezéssel és fizetéssel azonnal alkalmazok. Arad, Florilor-utca 3. (807)

ASZTALOS-SEGÉDET felfogadok. Arad Nicolae Grigorescu-utca 5. (808)

KOMOLY, idősebb nőt kiszolgálásra felfogad Krebsz-festőde, Arad, Regele Ferdinand körút 51. (809)

JÖMENETELŰ vegyeskereskedés, artézikut mellett, betegség miatt sürgősen eladó. Bondor György. Chisinau-Cris. (811)

FAJTISZTA angora nyul eladó. Arad, Constantin Brancoveanu-utca 69, Sega. (813)

FORUM-MOZI. Arad
Vasárnap délelőtt fél 12 órakor
matiné
30 lejes egységes helyárral